

Dnr :BON2016/340-1

Bildnings- och omsorgsförvaltningen

Jennica Johansson | Enhetschef IFO

033-430 57 71 | jennica.johansson@bollebygd.se

Bildnings- och omsorgsnämnden

Information ensamkommande barn - budget 2017

Förslag till beslut

Bildning- och omsorgsnämnden noterar informationen till protokollet

Ärendet

Bakgrund

Under 2015 ansökte ett historiskt stort antal människor asyl i Sverige, ungefär 162 000 människor totalt och utav dem var 35 369 ensamkommande barn. Vid ingången av 2015 hade Bollebygd ett avtal med Migrationsverket om ett årligt mottagande om 6 barn. Under hösten 2016 ökade antalet asylsökande barn dramatiskt och Migrationsverket var tvungna att frångå ingångna avtal och anvisade barn enligt en krisnivå, totalt anvisades 50 ensamkommande barn till Bollebygd under 2015. Inför 2016 tecknades ett nytt avtal med Migrationsverket om ett årligt mottagande om 67 barn. Under 2016 har 4 ensamkommande barn anvisats till Bollebygd.

Nuläge

Enligt Migrationsverkets senaste prognos för antalet ensamkommande barn som beräknas komma till Sverige under 2016, har antalet skrivits ned från 7000 barn till 3000 barn. För 2017 är prognosen hittills 4500 barn. Prognoserna justeras med jämna mellanrum och är helt beroende av det politiska läget. Människor på flykt som är i behov av skydd har inte minskat i världen, men vägen till Europa och möjligheterna att få stanna har försvårats och minskats.

I nuläget är genomsnittlig handläggningstid för ett asylärende (ensamkommande

barn) ca 12 månader. Migrationsverket arbetar fortfarande med att komma ikapp ärendemängden från 2015. Så länge de gör det kommer det att vara en fortsatt lång handläggningstid. I de flesta fall där utfallet är avslag på asylansökan, överklagas ärendet och ytterligare handläggningstid tillkommer.

Enligt den nya lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, kan den som är i behov av skydd få ett tillfälligt uppehållstillstånd. Den som bedöms vara flykting får ett uppehållstillstånd som gäller i tre år och den som bedöms vara alternativt skyddsbehövande får ett tillstånd för 13 månader. Om personen fortfarande har skyddsskäl när uppehållstillståndet går ut, kan han eller hon få förlängt uppehållstillstånd i Sverige. Om personen kan försörja sig själv kan han eller hon få permanent uppehållstillstånd.

Ensamkommande barn och familjer med barn under 18 år som bedöms vara i behov av skydd kan få permanenta uppehållstillstånd om de har ansökt om asyl före den 24 november 2015. De som har ansökt därefter lyder under den nya lagstiftningen. I flera fall har ensamkommande barn, som närmar sig 18 år, erhållit beslut om avvisning som verkställs i samband med att de blir myndiga.

Ändrade ekonomiska förutsättningar

En ny ersättningsförordning träder i kraft den 1 juli 2017. Enligt förordningen sänks ersättningsnivåerna till kommuner för kostnader i samband med mottagandet av ensamkommande barn samt blir mer schabloniserade. I nuläget ersätts kommuner med 1900 kr/dygn för placering i HVB eller familjehem, respektive 1000 kr/dygn för placering i stödboende. Ersättningen betalas ut för ensamkommande barn upp till 18 år och för unga som bedöms ha ett vårdbehov efter att de fyllt 18 år (som längst till 21 år ålder).

Från och med den 1 juli 2017 kommer 1350 kr att betalas ut för ensamkommande barn under 18 år, oavsett placeringsform, respektive 750 kr/dygn för unga mellan 18

och 21 år.

Bakgrunden till förslaget är att nuvarande system inte anses vara ändamålsenligt samt vara svåröverskådligt och innebära en stor administrativ börda. Dagens regelverk har också inneburit att oseriösa aktörer har kunnat ta ut orimligt höga priser eftersom det inte har funnits något kostnadstak för placeringar utöver överenskomna platser. Det nya ersättningssystemet avser ge kommunerna incitament att hitta mer kostnadseffektiva boendelösningar.

Ändrade förutsättningar för mottagande

En ny lagändring vad gäller begränsning av möjlighet att placera ensamkommande barn i andra kommuner än anvisningskommunen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Lagändringen innebär att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn endast får placera barnet i ett boende i en annan kommun, om kommunerna har ingått en särskild överenskommelse om placeringen.

Undantaget är ensamkommande barn som placeras med stöd av LVU eller med stöd av Socialtjänstlagen, ifråga om motsvarande vårdbehov. Undantaget är också om det bedöms finnas synnerliga skäl för en placering i en annan kommun (kräver Länsstyrelsens godkännande).

Orsaken till och syftet med förslaget är att det ska bli en jämnare fördelning av ensamkommande barn mellan kommunerna. År 2015 var 34 % av andelen ensamkommande barn placerade i boenden i andra kommuner än anvisningskommunen. Med nuvarande fördelning finns en risk att kommuner med etablerade boenden får ta ett oproportionerligt stort ansvar för etableringen av ensamkommande barn och syftet med den nya anvisningsmodellen motverkas. Placering i en annan kommun innebär även merkostnader för anvisningskommunen då det krävs mer resurser för att ge stöd och hjälp till de ensamkommande barnen samt för att upprätthålla ett samarbete med andra aktörer.

Nuläget i Bollebygd

Enligt den nya anvisningsmodellen vad gäller mottagandet av ensamkommande barn eftersträvas en måluppfyllelse på 100 %. Måluppfyllelsen påverkar också till vilken kommun Migrationsverket väljer att anvisa. Anvisningar sker till den kommun med lägst måluppfyllelse, som har lediga platser. För Bollebygds del är måluppfyllelsen i nuläget 134 % (2016-09-05). Vi har tagit emot 4 anvisade barn och har anmält 11 lediga platser.

I nuläget har vi totalt 56 anvisade ensamkommande barn och unga placerade med stöd av socialtjänstlagen. Av dem är 26 placerade genom konsulentstödda familjehem och 10 har vi placerade genom egna familjehem. 20 ungdomar är placerade på HVB.

Den 11 oktober 2016 tas beslut om tillfälligt bygglov för det planerade boendet (HVB) i kommunal regi med 16 boendeplatser. Vidare har Individ-och familjeomsorgen tillgång till några lägenheter som avses att använda som stödboende/utslussningsboende för de ungdomar som är över 18 år och har fått uppehållstillstånd.

De nya lagändringar som har gått igenom/är på förslag innebär utmaningar för Bollebygds kommun vad gäller att erbjuda ett stort antal kostnadseffektiva boendialternativ för ensamkommande barn och unga. Dels för målgruppen som bedöms ha ett vårdbehov och beviljas insatser med stöd av socialtjänstlagen och dels för de unga vuxna som inte är i behov av stödinsatser längre, men som beviljas uppehållstillstånd och ska ha sin etablering i Bollebygd.

2017

I den budget som är lagd för 2017 förutsätts att kommunens kostnader för de ensamkommande barnen täcks av ersättningar från Migrationsverket. Ingen särskild

extra budgetpost har vikts för ensamkommande barn. Då beslutet om att ändra ersättningsnivåerna från staten kom relativt abruptt hanns det inte med i budgetarbetet att planera för ökade kostnader.

Tillsammans med ekonomiavdelningen har ett värsta och ett bästa scenario tagits fram för att visa på vilka eventuella kostnader som mottagandet av ensamkommande barn kan komma att innebära.

I ett ekonomiskt bästa scenario kommer kommunens kostnader gå jämt upp med de ersättningar som utbetalas per schablon samt återsökningsbara medel från Migrationsverket.

I det ekonomiskt värsta scenariot uppgår kostnaderna för mottagandet av ensamkommande barn till ungefär 8 miljoner kronor, baserat på att HVB-boendet kan tas i bruk som planerat.

Då Migrationsverket väntas lämna ett ökat antal beslut i asylärenden under hösten och i början av 2017 är det mycket svårt att göra ekonomiska prognoser för kostnader över en längre period.

Beslutsunderlag

Information ensamkommande barn – budget 2017, 2016-10-28

Ekonomiska förutsättningar

Skickas till

Bildnings- och omsorgsförvaltningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Bildnings- och omsorgsförvaltningen

Annelie Fischer

Förvaltningschef

Jennica Johansson

Enhetschef IFO